

Posudek bakalářské práce

Kristýna Doležalová, Rodina Wallenfelsova a ostatní Židé města Příbrami za 2. světové války, Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK, Břežnice 2015, 200 s. včetně 59 příloh.

Studium dějin židů v českých zemích má dlouhou a bohatou tradici, čemuž odpovídá i množství literatury věnované této problematice. Měnila se však témata, jimž se v průběhu let jednotliví autoři ve svých pracích věnovali. Zatímco pozornost badatelů se na konci 19. a v první polovině 20. století soustředila zejména na počátky dějin židovského obyvatelstva v českých zemích a dílčí otázky spojené s historií nejvýznamnějších židovských obcí v jednotlivých regionech Čech, Moravy a rakouského Slezska, postupně se dostaly do popředí zájmu otázky týkající se emancipace židovského obyvatelstva. Nadějně se rozvíjející výzkum byl však násilně přetrnut v důsledku pohnutých událostí minulého století. Zásadní obrat v zájmu o židovskou tematiku tak v českém prostředí nastal zejména až po roce 1989, kdy se nejen rozšířil okruh badatelských témat, ale především se zájem badatelů výrazně posunul směrem k nejnovějším dějinám, k období druhé světové války a šoa. V souladu s tímto trendem je i předkládaná bakalářská práce Kristýny Doležalové mapující osudy židovského obyvatelstva na příkladu jedné konkrétní rodiny, v daném případě významné příbramské židovské rodiny Wallenfelsových.

Práce, založená na kvalitních znalostech literatury a především důkladném archivním výzkumu doprovázeném metodou orální historie, je přehledně a logicky členěna do šesti kapitol (včetně úvodu a závěru). V úvodní části autorka stručně nastiňuje hlavní důvody vedoucí ke zpracování daného tématu, přibližuje strukturu práce a klade si otázky, na něž postupně hledá a nachází (a hned úvodem je nutné konstatovat, že úspěšně) odpovědi. Druhá část práce přináší přehledně zpracovaný rozbor pramenů (archivních i rodinou zapůjčených), dobového tisku a literatury, nechybí ani odkazy na významné internetové zdroje vztahující se k šoa, jejichž využití je pro práce tohoto typu zcela nezbytné. Třetí část práce stručně nastiňuje dějiny města Příbrami (především z hlediska správního, demografického a hospodářského vývoje), k němuž, jako městu hornickému, se váží určitá specifika v souvislosti s židovským obyvatelstvem a především s (ne)možnostmi jeho usidlování a pobytu v horních městech. Jádro práce pak představují kapitoly pátá a šestá, věnované již konkrétně příbramským židům a zdejší obci, přičemž hlavní důraz je přirozeně kladen na období 20. století. Autorka charakterizuje proměny v právním postavení židovského obyvatelstva od vzniku první

republiky až do vzniku Protektorátu, stěžejní pozornost věnuje období druhé světové války. Osudy židovského obyvatelstva pak líčí na příkladu v titulu práce uvedené konkrétní rodiny Wallenfelsových. Není bez zajímavosti, že v souvislosti s pátráním po osudech jednotlivých členů rodiny neobvyklého jména narazila na druhou rodinu téhož příjmení, v daném případě katolického vyznání. Je potřeba ocenit, že autorka informaci nepřešla bez povšimnutí, ale jala se pátrat po původu rodiny a hledání případných spojení s rodinou židovskou, která přišla do Příbrami na počátku druhé poloviny 19. století a záhy po svém příchodu se její členové aktivně zapojili do chodu příbramské ŽNO.

Autorce se na základě důkladného a pečlivého studia archivních pramenů a rozhovorů s žijícími členy rodiny podařilo zmapovat osudy rodiny a zpracovat rodinnou historii v době pohnutého 20. století, odhalit mnohá bílá místa týkající se historie rodiny, o nichž neměli tušení ani její členové. Práce jasně ukázala možnosti a limity výzkumu dané problematiky a naznačila možnosti, jakým směrem by se mohl (a měl) ubírat další výzkum (a to nejen v Příbrami).

Závěr: práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm výborně.

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.
vedoucí práce

V Praze dne 8. června 2015